

Fővárosi Ítéltábla

7.Pf.20.926/2021/16/II.

A Fővárosi Ítéltábla dr. Kelemen Anita pártfogó ügyvéd (ügyvéd címe) által képviselt felperes (levelezési cím: felperes címe) felperesnek – a dr. Lehoczky Judit kamarai jogtanácsos által képviselt alperes (alperes címe) alperes ellen kártérítés iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2021. július 12. napján kelt 6.P.22.437/2020/28. számú ítélete ellen a felperes részéről 35. sorszám alatt személyesen, 42. sorszám alatt joghatályosan benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg – 15 napon belül – az alperesnek 70.000 (Hetvenezer) forint fellebbezési eljárási költséget.

A felperest képviselő dr. Kelemen Anita pártfogó ügyvéd (ügyvéd címe) fellebbezési eljárással összefüggésben felmerült pártfogó ügyvédi díját teljes egészében a felperes viseli.

A le nem rótt 836.800 (Nyolcszázharminchatezer-nyolcszáz) forint fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

[1] A felperes bal felső 5-ös foga helyére 1995-ben implantátumot ültettek, de koronát vagy egyéb fogpótlást sem ekkor, sem a következő 13 évben nem helyeztek rá. Az alperes jogelődjeként működő intézetben 2005-ben készített kezelési terv szerint az implantátumra három tagú fém-kerámia hídpótlást terveztek oly módon, hogy az első tag a felperes saját fogára, a második tag a bal felső 5-ös implantátumra, a „lengőtag” a bal felső 6-os fog helyére kerül; az alsó rágófogakat érintően ugyancsak fém-kerámia hídpótlást terveztek. A fogpótlások végleges behelyezésére 2008. január 31-én került sor; a felperes kezelőorvosa – egészen a 2012 júniusi nyugdíjazásáig – orvos volt.

[2] A bal felső fogsorban lévő fogmű és az 5-ös fog helyén lévő implantátum 2011. július 19-én eltört, azokat még aznap eltávolították a intézet ügyeletén. A felperes ezt követően több alkalommal járt a intézetben, fogászati problémájára azonban nem sikerült megfelelő megoldást találni, az mind a mai napig fennáll.

[3] A felperes 2016. július 22-én előterjesztett keresetében kérte annak megállapítását: az alperes – azzal, hogy szakszerűtlenül, nem a tőle elvárható gondossággal készítette el a fogpótlásait, és ennek következtében 2011. július 19-én eltört a bal felső 5-ös fog helyén lévő implantátum, valamint az odahelyezett fogmű – megsértette az egészséghez fűződő személyiségi jogát. Kérte továbbá az alperes kötelezését 10.000.000 forint nem vagyoni, valamint 460.000 forint vagyoni kártérítés megfizetésére.

[4] Állítása szerint a kezelési terv nem volt megfelelő, ugyanis a lengőtagot nem lehetett volna az implantátumra helyezni, ami a ránehezedő nyomás következtében lazult ki, és tört el. Kezelőorvosa folyamatosan azt ígérte, hogy meg fogja oldani a problémáját, de erre a nyugdíjba vonulásáig (és azt követően) sem került sor. Akkor kezdte elveszíteni bizalmát, amikor 2013 nyarán már nem találta meg az intézetben a kezelőorvosát, ekkor értesült róla, hogy nyugdíjba ment.

[5] Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult.

Elévülési kifogást terjesztett elő arra hivatkozással, hogy a felperes kára 2011. július 19-én következett be; ehhez az időponthoz képest a felperes az ötéves elévülési határidő eltelte után terjesztette elő a keresetet. Vitatta, hogy hibás kezelési terv alapján került sor a fogművek behelyezésére, álláspontja szerint jogelődje nem sértette meg az elvárható gondosság követelményét a felperes fogászati kezelése során.

[6] Az elsőfokú bíróság ítéletével elutasította a keresetet, és kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 200.000 forint perköltséget. Megállapította, hogy a le nem rótt 627.600 forint kereseti illetéket és az állam által előlegezett 556.850 forint szakértői költséget az állam viseli.

[7] Döntésének jogi indokolása szerint az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (Eütv.) 244. §-ának utaló szabálya értelmében a keresetet a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (rég. Ptk.) rendelkezései alapján bírálta el. Az alperes elévülési kifogása kapcsán rámutatott: a személyiségi jogsértés objektív szankciói – köztük a jogsértés megtörténtének megállapítása [rég. Ptk. 84. § (1) bekezdés a) pontja] – nem évülnek el; a vagyoni és nem vagyoni kártérítési igényre azonban az általános (ötéves) elévülési idő vonatkozik. A rég. Ptk. 360. § (1) bekezdése értelmében az elévülés a kár bekövetkezésekor, azaz a fogmű, illetőleg az implantátum 2011. július 19-i eltörésekor kezdődött. Az elévülési idő olyan anyagi jogi határidő, amelyre nem vonatkoznak a határidő számítására vonatkozó eljárási szabályok, vagyis a kárkövetelés a postai úton előterjesztett keresetlevél bírósághoz

való megérkezését megelőzően elévült [régi Ptk. 324. § (1) bekezdés, 325. § (1) bekezdés, 326. § (1) bekezdés]. Rámutatott: abból a felperesi nyilatkozatból kiindulva, miszerint 2013-ban kezdte elveszteni a bizalmát az alperes jogelődjével szemben, az elévülés nyugvása legfeljebb 2013 nyaráig lenne megállapítható [régi Ptk. 326. § (2) bekezdés]. Ekkor azonban az elévülési időből még jóval több, mint egy év volt hátra, így az elévülés nyugvásának nem volt jelentősége.

[8] A jogsértés megtörténtének megállapítására irányuló kereseti kérelemmel összefüggésben kiemelte: erre akkor kerülhet sor, ha az alperes okozta a károsodást; illetőleg, ha bizonyított, hogy az alperes jogelődje a fogmű tervezése és kivitelezése során megsértett valamely szakmai szabályt, vagy nem az elvárható gondosság elvének megfelelően járt el; ezt azonban az aggálytalan szakértői vélemény nem támasztotta alá. A felperes személyes vizsgálata alapján kiegészített szakértői vélemény szerint ugyanis a felperes fogászati problémáinak megoldására a ténylegesen megvalósult fogpótlás volt a legalkalmasabb. Az akkori szakmai szabályok nem tiltották a természetes fog és az implantátum egy hídban történő összekapcsolását oly módon, hogy az egy lengőtagot is tartson.

[9] Kifejtette: a korábbi szakvélemények alapján a kirendelt szakértő feltételezte, hogy a felperesnél 2001-ben már kialakult extrém mértékű fogkopás arra vezethető vissza, hogy túlnyomórészt a bal oldali fogsorát használta rágásra, emiatt az ott lévő fogai túlterhelődtek, és traumás okklúzióba (rendellenes fogsorzáródás) kerültek. Emellett azt is feltételezte, hogy a fogkopás mögött – a felperes által korábban már panaszolt – fogcsikorgatás állhat. Az utóbbi feltételezés helyességét azonban cáfolta, hogy a korábbi szakvélemények nem utaltak fogcsikorgatásra. Ennek a szakértői megállapításnak azonban a jogvita eldöntése szempontjából nem tulajdonított jelentőséget, mivel a szakértő nem minden kétséget kizáróan állapította meg, hogy az extrém mértékű fogkopásnak a fogcsikorgatás az előidézője, ezt csupán, mint lehetséges okot rögzítette. Lényegesnek tartotta azt is: nem a fogkopás okának volt ügydöntő jelentősége, hanem annak, hogy az alperes jogelődje az elvárható gondosság követelményének megfelelően járt-e el a fogmű tervezése és kivitelezése során. Ezzel összefüggésben az aggálytalan szakértői vélemény kétségmentesen bizonyítja, hogy a fogmű törése nem az alperes jogelődje felróható magatartásának a következménye. E tekintetben nem róható az alperes jogelődje terhére, hogy több évvel a törést követően már nem lehet megállapítani annak pontos okát, hiszen azóta a felperes – nem javított, nem pótolta – fogazata tovább romlott. Erre figyelemmel szükségtelennek tartotta annak vizsgálatát, hogy a felperes fogászati problémáinak elhúzódó megoldatlansága, illetőleg a felperes által megjelölt további egészségkárosodás okozati összefüggésben áll-e az alperes jogelődje által nyújtott fogászati ellátással, így nem volt szükség az Tanács (ETT) szakértői véleményének a beszerzésére.

[10] A jogvita a rendelkezésre álló adatok alapján eldönthető volt, ezért a felperes által bejelentett tanúk meghallgatását nem tartotta szükségesnek, ahogy a bíróság előtt korábban folyamatban volt per iratainak beszerzését sem.

[11] A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (régi Pp.) 78. § (1) bekezdése értelmében a pervesztes felperest kötelezte az alperes ügyvédi költségének megtérítésére.

[12] Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes jelentett be fellebbezést, amelyben elsődlegesen annak a régi Pp. 252. § (2) bekezdésén alapuló hatályon kívül helyezését kérte azzal, hogy a másodfokú bíróság másik azonos hatáskörű bíróságot jelöljön ki az új eljárás lefolytatására. Másodlagos fellebbezési kérelme az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatására, és keresetének maradéktalan teljesítésére irányult.

[13] Azzal érvelt a hatályon kívül helyezés mellett, hogy az elsőfokú bíróság nem zárta ki a kirendelt szakértő véleményét a bizonyítékok sorából, holott több alkalommal tájékoztatta az elsőfokú bíróságot a szakértő elfogultságáról. A szakértő elfogultságára utal, hogy az alperesi egyetemen szerzett diplomát, és az általa alapított fogászati klinika az alperes akkreditált továbbképzési központja. A szakértő kompetenciáját is kétségbe vonta, mivel nem rendelkezik implantációs szakvizsgával. A szakvéleményt hiányosnak minősítette az okból, hogy az nem tért ki a jogfenntartással megjelölt vagyoni kárkövetelése megalapozottságára. Hangsúlyozta: a szakvélemény ellentétben áll kezelőorvosa vallomásával, aki lényegében elismerte, hogy hibázott. Minderre figyelemmel az elsőfokú bíróságnak másik szakértőt kellett volna kirendelnie, illetőleg nem utasíthatta volna el az ETT kirendelésére irányuló indítványát. A tényállás tisztázásához az általa bejelentett tanúk meghallgatására is szükség lett volna, továbbá az elsőfokú bíróságnak be kellett volna várnia a gipszminták beszerzését és benyújtását, mivel azok nélkül nem készíthető megalapozott szakvélemény. Ezek a hiányosságok arra utalnak, hogy az elsőfokú bíróság elfogult volt vele szemben.

[14] Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság aggályos szakértői vélemény alapján helytelenül állapította meg a tényállást; ezek a hibák az elsőfokú ítélet megváltoztatásával küszöbölhetőek ki azzal, hogy a másodfokú bíróság maradéktalanul helyt ad a keresetének. Rámutatott: a jogvita eldöntéséhez pontosan fel kellett volna tárni a fogmű törésének okát, különös tekintettel arra, hogy a kirendelt szakértő csupán feltételezte, hogy az extrém mértékű fogkopás a háttérben álló fogcsikorgatásra vezethető vissza. A feltételezés helyességét a korábbi szakértői vélemények cáfolják, azokban ugyanis egyetlen utalás sem található a fogcsikorgatásra. Ezzel szemben kezelőorvosa egyértelmű nyilatkozatot tett arra, hogy az implantátumnak nem kellett volna eltörnie, és lehetséges, hogy a lengőtag terhelte túl az előző fogakat. Tartalma szerint a tanúvallomás azt jelenti: a kezelőorvos elismerte, hogy hibás fogászati tervet készített, és helytelen technikát alkalmazott. Emellett a kezelőorvos azt is elismerte, hogy anyaghiba is okozhatta az implantátum törését. Ebből megállapítható: az alperes jogelődjének felróható hiba idézte elő a fogmű törését, amely nagy mértékben rontott fogazata állapotán, azóta napi szintű fájdalmakkal küszködik. Mára már nem tud rágni, fogai elvesztése hátrányosan változtatta meg az arcát, az teljesen eltorzult, emiatt gátlásai alakultak ki, ami akadályozza párkapcsolat létesítésében.

[15] Továbbra is vitatta a kárkövetelése elévülését. Előadta, hogy legrosszabb esetben 2011. szeptember 15. napján kezdődhetett meg az elévülés; ez volt az az időpont, amikor a törést követően először találkozott kezelőorvosával, aki már akkor elismerte, hogy hibázott, mert nem jól választotta meg a fogpótlás módját. Kezelőorvosa megígérte, hogy helyre hozza a hibát, de ígéretét nem tartotta be. Bizalomvesztése ezt követően, 2016. június 21. napján következett be, amikor orvos1 fogorvosnő arról tájékoztatta, hogy csak 62 éves kora után lesz lehetősége ingyenes fogpótlásra. Ez azt jelenti: az elévülés – nem 2013-ig, hanem – 2016. június 21-ig nyugodott, amely időponthoz viszonyítva az ötéves elévülési idő nem telt el a kereset előterjesztéséig. Erre a körülményre nem lett volna mellőzhető orvos1 tanúkénti meghallgatása.

[16] Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú bíróság ítéletének helyes indokain alapuló helybenhagyására irányult.

[17] Álláspontja szerint orvos1 meghallgatása szükségtelen, de erre nincs is lehetőség, mivel a felperes nem jelentette be az idézhető címét. Előadta, hogy a bíróság előtt folyamatban volt per iratainak a beszerzését nem a felperes, hanem ő indítványozta; ezt az indítványát azonban nem tartotta fenn, mivel a jogvita eldöntéséhez nem volt szükség a periratok megismerésére. Hangsúlyozta: az elsőfokú bíróság a szakértő kizárása tárgyában hozott végzéseiben részletesen kifejtette, hogy a kirendelt szakértő miért nem tekinthető elfogultnak. Az aggálytalan szakértői vélemény alapján a jogvita eldönthető volt; az eljárási szabályok nem teszik lehetővé újabb szakértő kirendelését abból az okból, hogy a szakvélemény eltér a kezelőorvos vallomásától. Vitatta emellett azt is, hogy a felperes helyesen értelmezte a kezelőorvos vallomását, a tanú valójában nem tett olyan nyilatkozatot, amelyben elismerte volna, hogy felróhatóan járt el. Rámutatott: a felperes nem jelölte meg, hogy orvos2 meghallgatását miért kéri, így ez az indítványa nem foganatosítható.

[18] Érvelése szerint a felperes iratellenesen hivatkozott arra, hogy az elévülés 2011. szeptember 15-én, avagy 2016-ban kezdődött; az elsőfokú eljárás során megtett nyilatkozata szerint a bizalomvesztése 2013-ban következett be. Fenntartotta, hogy a felperes az implantátum 2011. július 19-én bekövetkezett töréséhez mérten az elévülési idő eltelte után terjesztette elő keresetét, hiszen a keresetlevél 2016. július 22-én érkezett meg az elsőfokú bírósághoz. Hangsúlyozta: a felperes maga jelentette be, hogy a 2008-ból származó gipsz harapásmintákat nem tudja beszerezni, azt pedig visszautasította, hogy a szakértő harapásmintát készítsen. Saját felróható magatartására hivatkozással viszont a felperes nem teheti aggályossá a szakvéleményt. Amiatt pedig nem tekinthető hiányosnak a szakvélemény, hogy a felperes vagyoni kárára vonatkozóan nem tartalmaz megállapítást; az e jogcímen érvényesített követelését ugyanis a felperes az elsőfokú bíróság többszöri felhívása ellenére sem pontosította.

[19] Az elsőfokú bíróság ítéletének jogerőre emelkedett rendelkezése nem volt, ezért azt a Fővárosi Ítéltábla teljes terjedelmében felülbírált [rég. Pp. 228. § (4) bekezdés].

[20] A felperes fellebbezése nem alapos.

[21] Az elsőfokú bíróság a releváns tényállást hiánytalanul felderítette, arra alapított érdemi döntésével a Fővárosi Ítéltábla egyetértett, és osztotta az ahhoz fűzött jogi indokolást is, ezért visszautal az elsőfokú bíróság helytálló okfejtésére, amelyből – annak szükségtelen megismétlése nélkül – csupán a felperes fellebbezésére figyelemmel emeli ki a következőket.

[22] A régi Pp. 253. § (1) bekezdése értelmében a Fővárosi Ítéltáblának elsőként azt a kérdést kellett megválaszolnia, hogy indokoltnak mutatkozik-e az elsőfokú bíróság ítéletének a hatályon kívül helyezése.

A felperes azzal érvelt elsődleges fellebbezési kérelme mellett, hogy elfogult bíró vett részt az elsőfokú ítélet meghozatalában, amit az támaszt alá, hogy nem zárta ki a bizonyítékok közül a kirendelt szakértő véleményét, holott a szakértőtől nem volt elvárható a pártatlanság a véleményének elkészítése során [rég Pp. 252. § (1) bekezdés, 13. § (1) bekezdés e) pontja, 178. § (1) bekezdése]. Az alperes irányában elfogultságot tanúsító szakértő aggályos véleményét az elsőfokú bíróság nem fogadhatta volna el az ítékezés alapjául; az aggályos szakvélemény elfogadása miatt helytelenül állapította meg a tényállást, annak felderítéséhez az ETT, de legalábbis másik szakértő kirendelésére lett volna szükség [rég Pp. 252. § (2) bekezdés]. Ezzel az érveléssel a Fővárosi Ítéltábla a következők szerint nem értett egyet.

[23] Az elsőfokú bíróság a szakértő kizárását megtagadó – 6.P.22.618/2018/25. és 6.P.22.437/2020/19. számú – végzéseiben részletesen kifejtette: nem lehet a szakértő elfogultságára következtetni abból, hogy 40 évvel a kirendelése előtt az alperesi intézményben szerezte diplomáját, majd ott állt munkaviszonyban, amely munkaviszonya 29 évvel a kirendelést megelőzően megszűnt. A szakértő által alapított klinika ugyan az alperes akkreditációja alapján végezte oktatási tevékenységét, de emiatt nem alakult ki közvetlen kapcsolat a két intézmény között, az alperes csupán adminisztratív feladatokat látott el az oktatással összefüggésben; így az akkreditáció sem tekinthető elfogultságra utaló körülménynek. E tekintetben a Fővárosi Ítéltábla osztotta az elsőfokú bíróság álláspontját, egyúttal hangsúlyozza: megalapozott ok hiányában nem lehet arra következtetni, hogy a kirendelt szakértő az alperes érdekében adott a felperes számára kedvezőtlen szakvéleményt. A szakvélemény ugyanis a fogorvosszakmai szabályokat szem előtt tartó, egymással összefüggő okszerű következtetéseken alapul; nem terheli olyan homályosság vagy hiányosság, amely a szakértő elfogultságára utalna.

[24] A kirendelt szakértő kompetenciája sem kérdőjelezhető meg; a kandidátusi címmel rendelkező orvos³ fog- és szájszészeti szakorvosnak ugyanis – az minisztérium által vezetett szakértői névjegyzék szerint – főbb szakterületei közé tartozik – egyebek mellett – a fogászati implantológia és ezen belül a fogpótlások, illetőleg az implantációs fogpótlások.

[25] Mindebből kitűnően a szakkérdések tisztázásához nem volt szükség további szakértői bizonyításra, illetőleg sem az ETT, sem más szakértő kirendelésére; az aggálytalan szakértői vélemény alapján felderíthető volt a releváns tényállás. A Fővárosi Ítéltábla utal arra is, hogy a szakvélemény aggályossága nem állapítható meg pusztán azért, mert az nem egyezik a felperes véleményével; új szakértő kirendelésére nincs szükség pusztán azért, mert annak megállapításaival a fél nem ért egyet. Az elsőfokú bíróság nem sértette meg a szakértői bizonyításra vonatkozó eljárási szabályokat, így nem lehet arra következtetni, hogy az ítélet meghozatalában elfogult bíró vett volna részt.

[26] A régi Pp. 252. § (1)-(2) bekezdéseinek az alkalmazása nem volt indokolt, a Fővárosi Ítéltábla ezért az ügy érdemében hozta meg a döntését. Döntésének kialakítása során nem vehette figyelembe a felperes fellebbezési eljárás során előterjesztett új tényállításait, mert erre a régi Pp. 235. § (1) bekezdése nem ad lehetőséget.

[27] Az elsőfokú bíróság által helyesen alkalmazott Eütv. – káresemény idején hatályos – 244. §-a szerint az egészségügyi szolgáltatásokkal összefüggésben keletkezett kárigények tekintetében a szerződésszegéssel okozott károkért való felelősség polgári jogi szabályait kell megfelelően alkalmazni. A régi Ptk. 318. § (1) bekezdése a szerződésszegésért való felelősségre, valamint a kártérítés mértékére a szerződésen kívül okozott károkért való (deliktualis) felelősség szabályait rendelte alkalmazni.

[28] A felperes egészségéhez fűződő személyiségi joga megsértésére hivatkozással egyrészt kérte a jogsértés megtörténtének megállapítását [rég Ptk. 84. § (1) bekezdés a) pontja], másrészt nem vagyoni kártérítést követelt az alperestől [rég Ptk. 84. § (1) bekezdés e) pontja]. Ez utóbbi igényt a polgári jogi felelősség szabályai szerint kell elbírálni, amelyre ezért ugyanúgy a régi Ptk. 339. § (1) bekezdésében meghatározott általános kártérítési szabály irányadó, mint a felperes vagyoni kártérítés iránti igényének az elbírálására.

[29] A felperes nem vagyoni hátrányát, illetőleg vagyoni kártérítés iránti igényét az alperes jogelődje által beültetett fogpótlás, valamint az implantátum törése idézte elő, így nem volt vitatott, hogy okozati összefüggés áll fenn a vagyoni és nem vagyoni kárai, valamint az alperes jogelődje által nyújtott egészségügyi ellátás között. A jogviszony fennállására figyelemmel először – ahogy azt az elsőfokú bíróság is tette – az alperes elévülési kifogásának megalapozottsága felől kellett állást foglalni. [BH2013. 189.I.].

[30] A régi Ptk. 326. § (1) bekezdése szerint az elévülés akkor kezdődik, amikor a követelés esedékessé válik. A kárkövetelés esedékességéről a régi Ptk. 360. § (1) bekezdése ad eligazítást, amely szerint a kártérítés a károsodás bekövetkeztekor nyomban esedékes.

[31] A felperes vagyoni és nem vagyoni károsodását előidéző káresemény 2011. július 19-én következett be; ettől számítva az ötéves elévülési idő 2016. július 19-én eltelt; a következő napon, azaz 2016. július 20-án megszűnt a kárkövetelés bírósági úton való érvényesíthetőségének a lehetősége [rég Ptk. 325. § (1) bekezdés]. Eddig az időpontig a keresetlevél nem érkezett meg az elsőfokú bírósághoz, annak pedig az elévülés szempontjából nincs jelentősége, hogy a felperes már ezt megelőzően, az elévülési idő letelte előtt postára adta a keresetlevelet. A régi Ptk. 324. § (1) bekezdésében megszabott ötéves elévülési határidő ugyanis olyan anyagi jogi határidő, amely a határidő utolsó napján minden körülmények között lejár, annak számítására nem vonatkozik a régi Pp. 105. § (4) bekezdésében meghatározott eljárási szabály [BH1982. 250.].

[32] Az elsőfokú bíróság helyesen foglalt állást a tekintetben is, hogy az elévülés nyugvására vonatkozó szabályoknak nem volt jelentősége az elévülés bekövetkezésének időpontja szempontjából.

[33] A felperes a személyes meghallgatása során megerősítette: 2013-ban kezdte elveszíteni a bizalmát abban, hogy kezelőorvosa megoldja fogászati problémáját (6.P.23.568/2016/10. számú jegyzőkönyv). Bizalomvesztését ahhoz kötötte, hogy 2013-ban már nem találta meg az alperes jogelődjénél a kezelőorvosát, akkor értesült róla, hogy egy évvel korábban nyugdíjba ment. Ebben az időpontban még több, mint egy év hátra volt az elévülési időből, így az elévülés nyugvásának a megállapítása szóba sem jöhetett, hiszen a régi Ptk. 326. § (2) bekezdésének alkalmazására akkor nyílik lehetőség, ha az elévülési idő már eltelt, vagy abból egy évnél kevesebb van hátra.

[34] A kifejtettek szerint a felperes saját személyes előadásával cáfolta meg azt az írásbeli nyilatkozatát, miszerint bizalomvesztése akkor következett be, amikor orvos1 fogorvosnő tájékoztatása alapján véglegesen tudomást szerzett arról, hogy csak 62. életévének betöltése után válik jogosulttá ingyenes fogpótlásra. Tartalmánál fogva ez a jognyilatkozat nem változtatott a felperes szóbeli előadásán, amely helyes értelmezése szerint azt jelenti: kezelőorvosa nyugdíjazása után a felperes már maga sem bízott abban, hogy az alperes jogelődjénél orvosolják az implantátum és a fogpótlás eltöréséből eredő panaszait. Bizalomvesztését követően annak már nem volt jelentősége, hogy mikor szerzett tudomást a fogpótlás ingyenességének életkorhoz kötöttségéről, így ez az időpont közömbös a kárkövetelés elévülése szempontjából. Ennélfogva nem volt szükség orvos1 tanúkénti meghallgatására sem.

[35] Az előzőekhez hasonlóan az elévülés folyása szempontjából annak sincs jelentősége, hogy a káresemény bekövetkezése után a felperes először 2011. szeptember 15-én találkozott a kezelőorvosával. Az elévülés nyugvásának jogintézménye ugyanis nem változtat az elévülés kezdő időpontján, az csupán – a már kifejtettek szerint – legfeljebb egy évig hátráltathatja az elévülés bekövetkezését.

[36] A kifejtettek szerint a felperes vagyoni és nem vagyoni kárkövetelése egyaránt elévült, ami az e jogcímen érvényesített kereset elutasítását vonta maga után. A személyiségi jogsértés megtörténte megállapítására irányuló kereset tekintetében azonban az elévülés nem következett be; a régi Ptk. hatálya alatt irányadó egységes bírói joggyakorlat szerint ugyanis a keresettel érvényesített jog abszolút szerkezeténél fogva az időmúlás nem gátolhatta a személyiségi jogsértés objektív szankciójának az alkalmazását. A fellebbezési eljárás során ezt már az alperes sem vitatta, ezért a Fővárosi Ítéltáblának arról kellett határoznia, hogy a felperes megalapozottan kérte-e egészséghez fűződő személyiségi joga megsértésének megállapítását.

[37] Az aggálytalan szakértői vélemény alapján helytállóan mutatott rá az elsőfokú bíróság, hogy az implantátum és a fogpótlás törésének a pontos oka nem volt megállapítható, ugyanakkor kizárható, hogy azt az alperes jogelődjének felróható magatartása idézte elő. A szakvélemény valószínűsítette ugyan, hogy a törés az extrém nagymértékű fogkopásból eredő terhelésre vezethető vissza, és csupán utalt arra, hogy a fogkopás hátterében a fogcsikorgatás állhat, amely jelenség akár tudattalanul is kialakulhat. A fogcsikorgatás esetleges oki szerepére vonatkozó szakértői utalást a korábbi szakvélemények nem támasztották alá, de ettől függetlenül nem tették valószínűtlenné azt a szakértői megállapítást, hogy az extrém méretű fogkopásból eredő erőbehatásnak szerepe lehetett az implantátum és a fogmű törésében.

[38] A szakértői vélemény a kezelőorvos vallomásával sem állt ellentétben; a kezelőorvos ugyanis nem tett olyan nyilatkozatot, amelyben elismerte volna, hogy hibázott a fogászati tervezés során, és nem tett olyan nyilatkozatot sem, hogy a törést anyaghiba okozta. A kezelőorvos – a szakértőhöz hasonlóan – példálózóan említette meg, hogy milyen okok idézhették elő a törést. Ezek közé tartozott, hogy a lengőtag esetleg túlterhelhette az előtte lévő fogakat; ugyanakkor a kezelőorvos azt is hozzátette: a törés pontos oka utólag már nem állapítható meg (6.P.22.618/2018/5. számú jegyzőkönyv). Az anyaghibát a kezelőorvos szintén a törés lehetséges okaként jelölte meg, de nem valószínűsítette, hogy valóban ez volt a törés tényleges kiváltó oka.

[39] A kifejtettek szerint a szakértői vélemény és a kezelőorvos vallomása is csupán a lehetséges kiváltó okok megjelölésére korlátozódott, amely azonban a beavatkozás óta eltelt hosszú időre figyelemmel egyértelműen már nem állapítható meg. Az egykori gipsz harapásminták sem tették volna lehetővé a kiváltó ok pontosabb tisztázását, így nem volt jelentősége annak, hogy a felperes nem tudta azokat a szakértő rendelkezésére bocsátani.

[40] Azt viszont kétségmentesen alátámasztotta a szakértői vélemény, hogy nem róható fel az alperes jogelődjének az implantátum és a fogpótlás törése. Ezen a téren nem volt szükség további szakértői bizonyításra és tanúbizonyításra sem, a felperes ugyanis nem jelölt meg olyan tanút, akinek a vallomása alkalmas lehetett volna az ellentmondásoktól mentes, aggálytalan szakvélemény megállapításainak a megdöntésére. A Fővárosi Ítéltábla e tekintetben azt is értékelte: a felperes nem jelölte meg, hogy milyen okból indítványozta orvos2 meghallgatását, és fellebbezésében sem jelölt meg olyan okot, amely szükségessé tenné a tanúkénti meghallgatását.

[41] Mindezekre figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a régi Pp. 253. § (2) bekezdése alapján – a régi Pp. 254. § (3) bekezdése szerint helyes indokaira utalással – helybenhagyta.

[42] A régi Pp. 78. § (1) bekezdése értelmében az eredménytelenül fellebbező felperes köteles megfizetni az alperes részére a jogi képviselte ellátásával felmerült

fellebbezési eljárási költségét. Ennek összegét a Fővárosi Ítéltábla a jogi képviselet ellátása érdekében kifejtett jogtanácsosi tevékenység munka- és időigényességére figyelemmel mérlegeléssel állapította meg [32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés b) pontja és (5), (6) bekezdései].

[43] A régi Pp. 87. § (2) bekezdésének d), e) pontjainak értelmében a Fővárosi Ítéltábla a fellebbezési eljárás során a felperes képviseletét ellátó pártfogó ügyvéd díjával összefüggésben – az összecszerűség meghatározása nélkül – csupán azt állapította meg, hogy annak viselésére teljes egészében a felperes köteles.

[44] A felperes teljes személyes költségmentessége folytán le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése és 14. §-a szerint az állam viseli.

Budapest, 2022. április 29.

Dr. Kincses Attila s.k.

a tanács elnöke

Dr. Csordás Csilla s.k.

előadó bíró

Levek Istvánné dr. s.k.

bíró

A kiadmány hitelül: